

25.2.2025

KROMOSOMI- JA FISH-TUTKIMUSTEN NÄYTTEENOTTO- JA KÄSITTELYOHJEET

ISLABin kromosomi- ja FISH-tutkimukset tehdään Pohjois-Savon aluelaboratorion genetiikan laboratoriossa. Kromosomitutkimuksen onnistumiseksi näytteen oikea ja aseptinen käsittely on ensiarvoisen tärkeää. Näytteen käsittelyn ja tulosten tulkinnan kannalta riittävät esitiedot lähetteessä ovat tärkeitä. Hepariinin tulee olla säilöntäaineista vapaata ja sitä pitää käyttää mahdollisimman vähän. Näytteet otetaan **steriilisti ja säilytetään enintään yhden yön yli huoneenlämmössä** ja kuljetetaan huoneenlämmössä. FISH-tutkimuksessa tarvittava näyte otetaan ja käsitellään kuten kromosomitutkimusnäyte. Näytteen kuljetuksessa tarvittavia ravintoliuosputkia tilataan genetiikan laboratoriosta. Putkiin on merkitty niiden säilymisaika ja ne säilytetään jääkaapissa.

KYSin ulkopuolelta lähetettävät näytteet tulee pakata huolellisesti ja kuljetuksen aikana on varottava lämpötilan vaihtelua. Pakkauksen päälle laitetaan iso teksti: **HUONEENLÄMPÖ**. Lähetettävistä näytteistä ilmoitetaan genetiikan laboratorioon.

Kaikista näytteenottoon ja käsittelyyn liittyvistä asioista voi tiedustella ISLAB Pohjois-Savon aluelaboratorion genetiikan laboratoriosta puh. 044-7178796.

Tuloksiin liittyvistä asioista voi tiedustella sairaalageneetikoilta:

Satu Häikiö, puh. 044-4570713

Kati Pulkkinen, puh. 044-7178623

25.2.2025

Veri

B-Kromos ja B-FISH-tutkimus

Näytteeksi otetaan steriilisti 3ml verta hepariiniputkeen (vastasyntyneillä n. 1 ml, esim.2 mikrotainer-putkea). Näyte säilytetään ja lähetetään **huoneenlämmössä** ja toimitetaan mahdollisimman nopeasti genetiikan laboratorioon. **Yli vuorokauden säilytys jääkaapissa.**

B-KromHem, B-FISHhem

Näytteeksi otetaan steriilisti 5ml verta hepariiniputkeen. Näyte säilytetään ja lähetetään **huoneenlämmössä** ja toimitetaan mahdollisimman nopeasti genetiikan laboratorioon. **Yli vuorokauden säilytys jääkaapissa.**

Lapsivesi

Näytteeksi otetaan n. 20 ml (esim. 2 x 10 ml) lapsivettä, jonka lääkäri ottaa steriiliin ruiskuun ultraääniohjauksessa. Näyte säilytetään ja kuljetetaan **huoneenlämpöisenä** ja toimitetaan mahdollisimman nopeasti genetiikan laboratorioon. Muualta kuin KYSistä tulevat näytteet pakataan huolellisesti termospulloon ja styrox-laatikkoon (päälle iso teksti: HUONEENLÄMPÖ) sekä ilmoitetaan genetiikan laboratorioon näytteen saapumisesta.

Istukkanäyte

Lääkäri ottaa istukasta PBS-hepariiniseoksella huuhdellulla ruiskulla kudoksenäytettä ultraääniohjauksessa vatsanpeitteiden läpi. Näytepalaset ruiskutetaan steriilille petrimaljalle, jossa on PBS-hepariiniliuosta. Pitempää matkaa kuljetettaessa palaset siirretään steriiliin pieneen putkeen, jossa n. 2 ml ravintonestettä. Putket tilataan genetiikan laboratoriosta. Näyte säilytetään ja kuljetetaan **huoneenlämpöisenä** ja toimitetaan mahdollisimman nopeasti genetiikan laboratorioon. Muualta kuin KYSistä tulevat näytteet pakataan huolellisesti lämpöä eristäviin pakkauksiin (päälle iso teksti: HUONEENLÄMPÖ), sekä ilmoitetaan genetiikan laboratorioon näytteen saapumisesta.

25.2.2025

Iho

Näytteeksi otetaan ihoa (Sk-Kromos) noin 0,2 x 0,3 cm pala mahdollisimman steriilisti. Ihoalue pyyhitään desinfioivalla aineella ja ihosta leikataan steriilillä veitsellä pala, joka sisältää ihon alla olevaa elävää solukerrosta (n. 2 mm syvyydessä). Näyte siirretään steriiliin ravintonestettä tai steriiliä fysiologista suolaliuosta (keittosuolaliuos) sisältävään putkeen, jonka tulee olla täynnä nestettä, jotta näyte ei pääsisi kuivumaan lähetyksen aikana. Putket tilataan genetiikan laboratorion. Näyte säilytetään ja kuljetetaan **huoneenlämpöisenä** sekä toimitetaan mahdollisimman nopeasti genetiikan laboratorioon. **Yli vuorokauden säilytys jääkaapissa.** Muualta kuin KYSistä tulevat näytteet pakataan huolellisesti ja ilmoitetaan genetiikan laboratorioon näytteen saapumisesta.

Fetus Mortus -näytteet

Näytteeksi suositellaan istukkakudosta (Cv-Kromos) ja sikiön (FM) ihokudosta (Sk-Kromos) ja/tai napaverta (uB-Kromos), jotka otetaan ja käsitellään kuten em. kohdissa on sanottu. Näyte toimitetaan mahdollisimman nopeasti genetiikan laboratorioon styrox-koteloon pakattuna. Näyte säilytetään **huoneenlämmössä** ja se toimitetaan genetiikan laboratorioon välittömästi seuraavana aamuna. **Yli vuorokauden säilytys jääkaapissa.**

Kudos/tuumori

Näytteeksi otetaan kudosta tai tuumoria (Ts-Kromos) n. 1 x 1 cm kokoinen pala steriilisti. Pala siirretään steriiliin ravintonestettä (tai steriiliä fysiologista suolaliuosta) sisältävään putkeen, jotka tilataan genetiikan laboratorion. Näyte toimitetaan mahdollisimman nopeasti genetiikan laboratorioon. **Yli vuorokauden säilytys jääkaapissa.**

Luuydin

Lääkäri ottaa kuivalla ruiskulla luuydintä 2–5 ml ja se siirretään steriiliin, ravintonestettä sisältävään putkeen, joita voi tilata genetiikan laboratorion. Jos putkia ei ole saatavilla, näytteen voi ottaa ja kuljettaa pelkässä geelittömässä hepariiniputkessa. Näyte toimitetaan genetiikan laboratorioon **huoneenlämpötilassa** mahdollisimman nopeasti. **Yli vuorokauden säilytys jääkaapissa.** Muualta kuin KYSistä tulevat näytteet pakataan huolellisesti, pakkauksen päälle

25.2.2025

laitetaan iso teksti: HUONEENLÄMPÖ. Näytteen saapumisesta ilmoitetaan genetiikan laboratorioon.